

USTAWA
z dnia _____ 2009 r.

**o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych
oraz niektórych innych ustaw¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21¹ ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku sporów związanych z zawarciem umowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis art. 110¹⁷.”

2) w art. 104:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3¹-3⁵ w brzmieniu:

„3¹. Organizacja zbiorowego zarządzania sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, w terminie do końca pierwszego kwartału następującego po roku, za który sprawozdanie jest sporządzane.

3². Organizacja zbiorowego zarządzania prowadzi księgi rachunkowe i sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.³⁾).

3³. Roczne sprawozdanie finansowe organizacji zbiorowego zarządzania podlega badaniu przez biegłego rewidenta. Wyboru biegłego rewidenta dokonuje organ kontroli wewnętrznej organizacji.

3⁴. Organizacja zbiorowego zarządzania niezwłocznie przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3¹ i sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3² wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz podaje je do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tymi sprawozdaniami przez zainteresowane podmioty.

3⁵. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, ramowy zakres sprawozdania, o którym mowa w ust. 3¹, obejmujący w szczególności najważniejsze informacje o działalności organizacji zbiorowego zarządzania w

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego i ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 122 i Nr 181, poz. 1293.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393, Nr 144, poz. 900, Nr 171, poz. 1056 i Nr 214, poz. 1343.

okresie sprawozdawczym pozwalające ocenić prawidłowość realizacji przez organizację jej celów statutowych.”;

b) w ust. 5 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) nie wypełnia obowiązku złożenia tabel wynagrodzeń do zatwierdzenia, w przypadkach określonych w art. 110¹¹ ust. 2.”;

3) w art. 106 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organizacja zbiorowego zarządzania nie może, bez ważnych powodów, odmówić zgody na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w granicach wykonywanego przez siebie zarządu.”;

4) art. 107 otrzymuje brzmienie:

„Art. 107. Jeżeli na danym polu eksploatacji działa więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania, organizacją właściwą w rozumieniu ustawy jest organizacja, do której należy twórca lub artysta wykonawca, a gdy twórca lub artysta wykonawca nie należy do żadnej organizacji albo nie ujawnił swojego autorstwa - organizacja wskazana przez Komisję Prawa Autorskiego, o której mowa w art. 110¹.”;

5) po art. 107 dodaje się art. 107¹ w brzmieniu:

„Art. 107¹.

1. Poboru wynagrodzeń na podstawie zatwierdzonych tabel i udzielania licencji na korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji określonym w art. 110¹¹ ust. 3 dokonuje jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Wynagrodzenie jest pobierane w wysokości określonej kwotą, o której mowa w art. 110¹² ust. 4.
2. Organizacje właściwe w rozumieniu ustawy udzielają organizacji, o której mowa w ust. 1, pełnomocnictw do udzielania licencji i poboru wynagrodzeń w zakresie niezbędnym do realizacji uprawnienia określonego w tym przepisie.
3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania, wskazuje, w drodze rozporządzenia, organizację, o której mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia efektywnego poboru wynagrodzeń i ich wypłaty uprawnionym.”;

6) uchyla się art. 108 i art. 109;

7) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. Wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania przez organizację zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiągniętych z

korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych.”;

8) rozdział 12¹ oznacza się jako rozdział 12², a artykuły oznaczone numerami 110¹-110⁷ oznacza się numerami 110²³-110²⁹. Użyte w tym rozdziale wyrazy „art. 110¹” i „art. 110³” zastępuje się odpowiednio wyrazami „art. 110²³” i „art. 110²⁵”;

9) po rozdziale 12 dodaje się rozdział 12¹ w brzmieniu:

„Rozdział 12¹
Komisja Prawa Autorskiego

Oddział 1. Przepisy ogólne

Art. 110¹.

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje Komisję Prawa Autorskiego, zwaną dalej „Komisją”.
2. Do zadań Komisji należy:
  - 1) rozpatrywanie spraw o zatwierdzanie i zmianę zatwierdzonych tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych;
  - 2) rozstrzyganie sporów dotyczących stosowania tabel, o których mowa w pkt 1;
  - 3) rozstrzyganie sporów związanych z zawarciem umowy, o której mowa w art. 21¹ ust. 1;
  - 4) wskazywanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy, w przypadku, o którym mowa w art. 107;
  - 5) rozpatrywanie spraw o odtworzenie akt oraz uzupełnienie lub sprostowanie orzeczenia Komisji;
  - 6) rozpatrywanie spraw o wykładnię orzeczenia Komisji.
3. Jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, do postępowań przed Komisją stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.
4. Przepisu art. 49 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Art. 110².

1. Komisja składa się z trzydziestu arbitrów powoływanych spośród kandydatów, o których mowa w ust. 3.
2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza w co najmniej dwóch drukowanych dziennikach o zasięgu ogólnopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej, nie później niż na 60 dni przed upływem kadencji Komisji, informację o rozpoczęciu procedury powoływania arbitrów Komisji i wyznacza termin do przedstawiania kandydatów na arbitrów, nie krótszy niż 30 dni od dnia publikacji ogłoszenia.
3. Kandydatów na arbitrów Komisji przedstawiają:

- 1) organizacje zbiorowego zarządzania;
  - 2) stowarzyszenia twórców, artystów wykonawców i producentów;
  - 3) organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych;
  - 4) podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych prowadzące działalność o charakterze ogólnopolskim.
4. Kandydaci na arbitrow powinni posiadać odpowiednią wiedzę z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz niezbędne doświadczenie zawodowe.
5. Arbitrem nie może być osoba:
- 1) pełniąca funkcje w organach podmiotów, o których mowa w ust. 3, niezależnie od tego, czy podmiot ten przedstawił kandydaturę arbitra;
  - 2) skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub w stosunku do której orzeczono zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej.
6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje do Komisji 15 arbitrow spośród kandydatów przedstawionych przez podmioty wymienione w ust. 3 pkt 1 i 2 oraz 15 arbitrow przedstawionych przez podmioty wymienione w ust. 3 pkt 3 i 4.
7. Arbitr Komisji w wykonywaniu swych funkcji jest niezależny.
8. Kadencja Komisji trwa 3 lata.
9. Arbitr Komisji nie może bez ważnych powodów odmówić pełnienia funkcji członka zespołu orzekającego oraz przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego Komisji.

Art. 110³.

1. Przed upływem terminu określonego w art. 110² ust. 8 mandat arbitra Komisji wygasa w przypadku śmierci arbitra lub jego odwołania przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Odwołanie arbitra następuje w przypadku:
  - 1) zrzeczenia się pełnienia funkcji arbitra Komisji;
  - 2) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub orzeczenia zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej;
  - 3) choroby uniemożliwiającej pełnienie funkcji arbitra Komisji, trwającej dłużej niż 6 miesięcy;
  - 4) objęcia stanowiska w organach podmiotów, o których mowa w art. 110² ust. 3.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje nowego arbitra, na zasadach określonych w art. 110² ust. 1-6. Mandat nowo powołanego arbitra wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych arbitrow Komisji.
3. W przypadku, gdy arbitr, o którym mowa w ust. 1, był członkiem zespołu orzekającego Komisji lub gdy arbitr będący członkiem zespołu orzekającego został wybrany na przewodniczącego lub zastępcę przewodniczącego Komisji, nowy członek zespołu orzekającego jest wybierany zgodnie z zasadami określonymi dla danego postępowania.

4. Do czasu wybrania nowego członka zespołu orzekającego Komisji zgodnie z ust. 3, zawieszeniu podlega postępowanie przed tym zespołem.

Art. 110⁴.

1. Członkom zespołów orzekających Komisji przysługuje wynagrodzenie:
  - 1) za udział w orzekaniu w sprawach, o których mowa w art. 110¹ w ust. 2 pkt 1 - w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski";
  - 2) za udział w orzekaniu w sprawach, o których mowa w art. 110¹ w ust. 2 pkt 2-4 - w wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1;
  - 3) za udział w orzekaniu w sprawach, o których mowa w art. 110¹ w ust. 2 pkt 5 i 6 - w wysokości 1/3 przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1- wypłacane po wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie przed Komisją.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, jest wypłacane z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
3. W przypadku, o którym mowa w art. 110³ ust. 3, wynagrodzenie jest wypłacane członkom zespołu orzekającego Komisji, proporcjonalnie do liczby posiedzeń, w których brali udział.
4. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej nazwiska arbitrów wchodzących w skład Komisji oraz informacje o wygaśnięciu mandatu arbitra, odwołaniu arbitra i powołaniu nowego arbitra.

Art. 110⁵.

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, terminie 14 dni od dnia powołania Komisji, zwołuje posiedzenie Komisji, na którym arbitrzy dokonują wyboru przewodniczącego Komisji. Wybór jest dokonywany większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 2/3 liczby arbitrów Komisji. W przypadku niedokonania wyboru przewodniczącego na posiedzeniu Komisji, przewodniczącego powołuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w terminie 14 dni od zakończenia posiedzenia Komisji.
2. Zastępca przewodniczącego Komisji jest wybierany, powoływany i odwoływany na wniosek przewodniczącego Komisji, który wskazuje kandydata na to stanowisko, na zasadach określonych w ust. 1.
3. Wniosek o odwołanie arbitra z funkcji przewodniczącego Komisji, ze wskazaniem kandydatów na to stanowisko, może złożyć co najmniej dziesięciu arbitrów.
4. Przewodniczący Komisji, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, zwołuje posiedzenie Komisji, na którym wniosek poddaje się głosowaniu według zasad określonych w ust. 1.
5. Przewodniczący Komisji oraz jego zastępca nie mogą być członkami zespołów orzekających Komisji.

6. Przewodniczący Komisji wykonuje czynności określone w art. 130 § 1-4 i art. 130² § 1-3 Kodeksu postępowania cywilnego oraz przekazuje sprawy do rozpoznania przez właściwy zespół orzekający Komisji.

Art. 110⁶. Obsługę techniczno-organizacyjną Komisji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 110⁷. Przewodniczącemu Komisji i jego zastępcy przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, za poprzedni kwartał, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wypłacane z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 110⁸.

1. Rozpoznawanie spraw należących do właściwości Komisji podlega opłatom, które powinny być wniesione wraz z wnioskiem o ich rozpoznanie, na rachunek bankowy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w wysokości:
  - 1) dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” – w sprawach, o których mowa w art. 110¹ ust. 2 pkt 1;
  - 2) trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 – w sprawach, o których mowa w art. 110¹ ust. 2 pkt 2-4;
  - 3) przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 – w sprawach o wykładnię orzeczenia Komisji wydanego w składzie trzyosobowym;
  - 4) jednego i dwóch trzecich przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 – w sprawach o wykładnię orzeczenia Komisji wydanego w składzie pięcioosobowym.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 110⁹.

1. Posiedzenia zespołów orzekających mogą toczyć się przy obecności co najmniej 2/3 składu trzyosobowego zespołu orzekającego i 3/5 składu pięcioosobowego zespołu orzekającego.
2. Orzeczenia zespołu orzekającego Komisji zapadają większością głosów składu zespołu orzekającego.
3. Orzeczenia kończące postępowanie zapadają w obecności całego składu zespołu orzekającego.
4. Orzeczenia kończące postępowanie doręczają się z urzędu uczestnikom wraz z uzasadnieniem.

Oddział 2. Zatwierdzanie tabel wynagrodzeń

Art. 110¹⁰.

1. Sprawy o zatwierdzanie tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych rozpatruje zespół orzekający Komisji w składzie pięcioosobowym.
2. W terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku w sprawie, o której mowa w ust. 1, przewodniczący Komisji wyznacza z listy arbitrów Komisji do zespołu orzekającego dwóch arbitrów przedstawionych do Komisji przez podmioty wymienione w art. 110² ust. 3 pkt 1 i 2 oraz dwóch arbitrów przedstawionych do Komisji przez podmioty wymienione w art. 110² ust. 3 pkt 3 i 4.
3. Arbitrzy wyznaczeni zgodnie z ust. 2, na posiedzeniu zwołanym przez przewodniczącego Komisji, wybierają przewodniczącego zespołu orzekającego z listy arbitrów Komisji, bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej 3 arbitrów.
4. Jeżeli arbitrzy nie wybiorą przewodniczącego zespołu orzekającego w terminie miesiąca od dnia ich wyznaczenia do zespołu orzekającego, zostanie on wyznaczony przez przewodniczącego Komisji.

Art. 110¹¹.

1. Wniosek o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych objętych zbiorowym zarządzaniem składa organizacja zbiorowego zarządzania. Wniosek o zatwierdzenie wspólnej tabeli może złożyć wspólnie kilka organizacji.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania jest obowiązana do przedłożenia Komisji do zatwierdzenia tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w przypadkach, o których mowa w art. 21 ust. 1 i 2¹, art. 21¹ ust. 1 i art. 70 ust. 2¹, oraz na polu eksploatacji odtwarzanie, w przypadkach o których mowa w ust. 3.
3. Sprawy z wniosków o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza lub nadawanych w programach radiowych lub telewizyjnych podlegają wspólnemu rozpoznaniu w ramach jednego postępowania prowadzonego odrębnie w odniesieniu do korzystania z utworów:
  - 1) słownych, muzycznych i słowno-muzycznych oraz związanych z nimi praw pokrewnych;
  - 2) audiowizualnych oraz związanych z nimi praw pokrewnych, w sposób inny niż wskazany w art. 70 ust. 2¹.
4. Wniosek o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń powinien zawierać określenie:
  - 1) pól eksploatacji, których dotyczy tabela wynagrodzeń;
  - 2) kategorii utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, której dotyczy tabela wynagrodzeń;
  - 3) kategorii podmiotów uprawnionych, w imieniu których wnioskodawca działa;
  - 4) wysokości stawki wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 5;

- 5) maksymalnej wysokości kosztów inkasa i repartycji, jakie organizacja stosująca tabelę będzie mogła potrącić z inkasowanych kwot na poszczególnych polach eksploatacji.
5. Organizacja zbiorowego zarządzania we wnioskach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń ma obowiązek przedstawić niższe stawki wynagrodzeń obowiązujące instytucje kultury i oświatowe korzystające z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej, jeżeli to korzystanie nie łączy się z osiąganiem korzyści majątkowych.
6. Uczestnikami postępowania w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń są:
  - 1) wnioskodawca;
  - 2) inne organizacje zbiorowego zarządzania, które w udzielonym im zezwoleniu, o którym mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2, mają wskazane pola eksploatacji, których dotyczą tabele wynagrodzeń, jeżeli złożą wniosek o udział w tym postępowaniu;
  - 3) organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których działalność obejmuje pola eksploatacji wynikające z tabel, jeżeli złożą wniosek o udział w tym postępowaniu;
  - 4) podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których działalność obejmuje pola eksploatacji wynikające z tabel, prowadzące działalność o charakterze ogólnopolskim, jeżeli złożą wniosek o udział w tym postępowaniu.
7. Na odmowę dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie przysługuje zażalenie.
8. Przewodniczący zespołu orzekającego Komisji zamieszcza w co najmniej dwóch drukowanych dziennikach o zasięgu ogólnokrajowym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłoszenie o wszczęciu postępowania w sprawie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń i wzywa zainteresowane organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych do wstępowania do postępowania, wyznaczając termin nie krótszy niż miesiąc od dnia opublikowania ogłoszenia.

Art. 110¹².

1. Zespół orzekający wydając orzeczenie zatwierdza, odmawia zatwierdzenia albo zmienia i zatwierdza zmienione w ten sposób tabele wynagrodzeń.
2. Wydając orzeczenie, zespół orzekający bierze pod uwagę:
  - 1) kryteria określone w art. 110;
  - 2) kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji;
  - 3) zebrany w sprawie materiał dowodowy;
  - 4) stanowiska uczestników postępowania;
  - 5) uzasadniony interes społeczny.
3. Zatwierdzone tabele wynagrodzeń zawierają sztywne stawki wynagrodzeń, określone kwotowo lub procentowo.
4. W przypadku, o którym mowa w art. 110¹¹ ust. 3, orzeczenie zespołu orzekającego Komisji wskazuje, na podstawie zatwierdzonych w tym postępowaniu tabel, kwotę

obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych oraz udział poszczególnych kategorii uprawnionych w tej kwocie.

5. Przewodniczący Komisji publikuje zatwierdzone tabele wynagrodzeń w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
6. Organizacje zbiorowego zarządzania do dnia 15 lutego dokonują corocznej waloryzacji określonych kwotowo stawek wynagrodzeń w oparciu o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni rok oraz przekazują informację o zwaloryzowanych stawkach wynagrodzeń przewodniczącemu Komisji. Stawki te są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 110¹³.

1. Uczestnik postępowania niezadowolony z orzeczenia Komisji, wydanego na podstawie art. 110¹² ust. 1, może w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia złożyć wniosek o przekazanie całości lub części sprawy o zatwierdzenie tabeli do sądu, który rozpoznaje ją jako sąd pierwszej instancji.
2. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący Komisji przekazuje go niezwłocznie wraz z aktami sprawy do sądu oraz publikuje informację o złożeniu tego wniosku w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
3. W razie niewniesienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, orzeczenie Komisji staje się prawomocne w całości lub w części, co do której nie złożono wniosku.
4. Złożenie wniosku o przekazanie sprawy do sądu powoduje utratę mocy orzeczenia Komisji w całości lub w części, co do której wniosek został złożony.

Art. 110¹⁴. W przypadku istotnej zmiany okoliczności stanowiących podstawę orzeczenia w sprawie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, każdy kto ma interes prawny może złożyć do Komisji wniosek o zmianę zatwierdzonej tabeli wynagrodzeń. Do postępowania w sprawie zmiany zatwierdzonej tabeli stosuje się przepisy oddziałów 1 i 2.

Art. 110¹⁵.

1. Stawki określone w zatwierdzonych tabelach wynagrodzeń stosuje się w umowach, których stroną jest organizacja zbiorowego zarządzania.
2. Postanowienia umowne określające stawkę w innej wysokości niż zatwierdzona w tabeli wynagrodzeń są nieważne, a ich miejsca zajmują odpowiednie stawki określone w tych tabelach, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zastosowanie stawki innej niż wynikająca z zatwierdzonej tabeli wynagrodzeń może nastąpić wyłącznie na podstawie umowy zawartej między organizacją zbiorowego zarządzania i organizacją zrzeszającą podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych albo podmiotem korzystającym z utworów lub

przedmiotów praw pokrewnych prowadzącym działalność o charakterze ogólnopolskim.

Oddział 3. Wskazywanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy

Art. 110¹⁶.

1. Organizację właściwą w rozumieniu ustawy, w przypadkach, o których mowa w art. 107, wskazuje zespół orzekający w składzie dwóch arbitrów oraz przewodniczącego zespołu, wyznaczonych z listy arbitrów Komisji przez przewodniczącego Komisji.
2. Wniosek w sprawie, o której mowa w ust. 1, może złożyć:
  - 1) twórca lub artysta wykonawca;
  - 2) organizacja zbiorowego zarządzania;
  - 3) organizacja zrzeszająca podmioty korzystające z utworów lub artystycznych wykonań;
  - 4) podmiot korzystający z utworów lub artystycznych wykonań.
3. Uczestnikami postępowania, o którym mowa w ust. 1, są:
  - 1) wnioskodawca;
  - 2) organizacje zbiorowego zarządzania, które na podstawie treści udzielonego im zezwolenia, o którym mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2, zarządzają prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi tej samej kategorii utworów lub artystycznych wykonań na polu eksploatacji, którego dotyczy wniosek;
  - 3) organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub artystycznych wykonań, których działalność objęta jest zakresem wniosku, jeżeli złożą wniosek o udział w tym postępowaniu;
  - 4) podmioty korzystające z utworów lub artystycznych wykonań prowadzące działalność o charakterze ogólnopolskim, których działalność objęta jest zakresem wniosku, jeżeli złożą wniosek o udział w tym postępowaniu.
4. Na odmowę dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie przysługuje zażalenie.
5. Przewodniczący zespołu orzekającego Komisji zamieszcza ogłoszenie o wszczęciu postępowania, o którym mowa w ust. 1. Do ogłoszenia stosuje się przepis art. 110¹¹ ust. 8.
6. Od orzeczenia zespołu orzekającego wydanego w trybie określonym w ust. 1-4 w terminie 14 dni od jego doręczenia przysługuje odwołanie do sądu. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

Oddział 4. Rozstrzyganie sporów

Art. 110¹⁷.

1. Zespół orzekający w składzie dwóch arbitrów, wyznaczonych po jednym przez każdą ze stron z listy arbitrów Komisji oraz przewodniczącego zespołu orzekającego wybranego przez tak wyznaczonych arbitrów rozstrzyga spory dotyczące stosowania tabel wynagrodzeń oraz spory związane z zawarciem umowy, o której mowa w art. 21¹ ust. 1. Jeżeli jedna ze stron nie wyznaczy arbitra albo arbitrzy nie wybiorą

przewodniczącego zespołu orzekającego, zostaną oni wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji.

2. Do postępowania przed Komisją w sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu przed sądem polubownym.
3. Strona niezadowolona z orzeczenia zespołu orzekającego Komisji, o którym mowa w ust. 1, może w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść powództwo do sądu.
4. Niepoddanie sporu pod rozstrzygnięcie w trybie określonym w ust. 1 nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa do sądu.

Oddział 5. Pozostałe postępowania

Art. 110¹⁸.

1. Sprawy o odtworzenie akt rozpatrują zespoły orzekające w składzie dwóch arbitrów oraz przewodniczącego, wyznaczonych z listy arbitrów Komisji przez przewodniczącego Komisji.
2. Do postępowania przed Komisją w sprawie o odtworzenie akt stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w razie zaginięcia lub zniszczenia akt.
3. Sprawy o uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji rozpatruje zespół orzekający w takim samym składzie, który wydał orzeczenie w sprawie.

Oddział 6. Postępowanie przed sądem

Art. 110¹⁹.

1. Sądem właściwym do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 110¹³, art. 110¹⁴, art. 110¹⁶ ust. 5 i art. 110¹⁷ ust. 3 i 4, jest sąd okręgowy.
2. Minister Sprawiedliwości wyznaczy, w drodze rozporządzenia, jeden sąd okręgowy właściwy do rozpoznawania spraw, o których mowa ust. 1.
3. Wnioski, o których mowa w art. 110¹³ i 110¹⁴ oraz odwołanie, o którym mowa w art. 110¹⁶ ust. 5, wnosi się za pośrednictwem Komisji.

Art. 110²⁰. Sąd, o którym mowa w art. 110¹⁹ ust. 2, rozpoznaje także zażalenia na postanowienia zespołów orzekających Komisji wydane w toku postępowaniu przed Komisją. Przepisy art. 394-398 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się.

Art. 110²¹.

1. Uczestnikami w sprawie są:

- 1) wnioskodawca;
- 2) podmiot składający wniosek o przekazanie sprawy do sądu lub odwołanie;
- 3) organizacje zbiorowego zarządzania, które w udzielonym im zezwoleniu, o którym mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2, mają wskazane pola eksploatacji, których dotyczy wniosek lub odwołanie;

- 4) organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których działalność jest objęta zakresem wniosku lub odwołania, jeżeli przystąpią do postępowania przed jego zakończeniem w drugiej instancji;
- 5) podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których działalność jest objęta zakresem wniosku lub odwołania, prowadzące działalność o charakterze ogólnopolskim, jeżeli przystąpią do postępowania przed jego zakończeniem w drugiej instancji.

2. Na odmowę dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie przysługuje zażalenie.

Art. 110²². Do postanowień kończących postępowanie w sprawach o zatwierdzenie lub zmianę zatwierdzonych tabel wynagrodzeń stosuje się art. 110¹². Postanowienia te są doręczane z urzędu przewodniczącemu Komisji.”

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁴⁾) w art. 519¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego oraz w sprawach o zatwierdzenie lub zmianę zatwierdzonych tabel wynagrodzeń organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.”

Art. 3. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.⁵⁾) po art. 67 dodaje się art. 67¹ w brzmieniu:

---

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766, 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849 i Nr 247, poz. 1845 oraz z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 69, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056 i Nr 220, Nr 1431.

„Art. 67¹.

1. Opłatę stałą w kwocie 1.000 złotych pobiera się od wniosku o przekazanie do sądu sprawy o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych.
2. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od odwołania od orzeczenia zespołu orzekającego Komisji Prawa Autorskiego w sprawie o wskazanie organizacji właściwej w rozumieniu art. 107 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.⁶⁾.”.

Art. 4.

1. W terminie do dnia 31 grudnia 2009 r. wynagrodzenie członków zespołów orzekających Komisji jest wypłacane:
  - 1) w sprawach, o których mowa w art. 110¹ ust. 2 pkt 1-4 i 6 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – ze środków, o których mowa w art. 110⁸ ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
  - 2) w sprawach, o których mowa w art. 110¹ ust. 2 pkt 5 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
2. Opłaty, o których mowa w art. 110⁸ ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wniesione w okresie do dnia 31 grudnia 2009 r., z dniem 1 stycznia 2010 r. stają się dochodem budżetu państwa.

Art. 5.

1. W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powoła Komisję Prawa Autorskiego, na zasadach określonych w art. 110² ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Z dniem powołania Komisji Prawa Autorskiego zgodnie z ust. 1 wygasają mandaty arbitrów, powołanych na dotychczasowych zasadach, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Do postępowań w sprawach spornych o stosowanie zatwierdzonych tabel wynagrodzeń oraz związanych z zawarciem umowy, o której mowa w art. 21¹ ust.1 ustawy wymienionej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Arbitrzy wyznaczeni do zespołów orzekających w tych sprawach zachowują mandat do dnia wydania orzeczenia. Arbitrzy orzekający w tych sprawach otrzymują wynagrodzenie na podstawie dotychczasowych przepisów.
4. Postępowania wszczęte na podstawie dotychczasowych przepisów w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń oraz w sprawach wskazywania organizacji właściwej, w rozumieniu art. 107 ustawy wymienionej w art. 1, i nie zakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, umarza się.

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 126, poz. 876 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 123, Nr 82, poz. 560, Nr 123, poz. 849, Nr 125, poz. 873 i Nr 191, poz. 1371.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 122 i Nr 181, poz. 1293 oraz z 2009 r. Nr ..., poz. ....

5. Wniosek, o którym mowa w art. 110¹¹ ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, organizacja zbiorowego zarządzania składa w terminie 6 miesięcy od dnia powołania Komisji Prawa Autorskiego zgodnie z ust. 1.
6. Jeżeli w terminie określonym w ust. 5 organizacja zbiorowego zarządzania nie złoży wniosku o zatwierdzenie tabeli przewodniczący Komisji Prawa Autorskiego wezwie ją do złożenia wniosku w terminie miesiąca. O niewniesieniu wniosku w tym terminie przewodniczący Komisji Prawa Autorskiego informuje ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
7. Tabele wynagrodzeń zatwierdzone na podstawie dotychczasowych przepisów stosuje się do czasu prawomocnego zatwierdzenia odpowiednich tabel na podstawie art. 110¹⁰-110¹³ ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Postanowienia umowne mniej korzystne dla twórców, niż wynikałoby to z tabel wynagrodzeń zatwierdzonych na podstawie dotychczasowych przepisów, są nieważne, a ich miejsce zajmują odpowiednie postanowienia tych tabel.
8. Pierwsze sprawozdania, o których mowa w art. 104 ust. 3¹ i 3² ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, organizacja zbiorowego zarządzania sporządza po zamknięciu pierwszego pełnego roku obrotowego, który nastąpi po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 110⁴ ust. 2 i art. 110⁸ ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

Uzasadnienie

I. Część ogólna

Projektowana ustawa jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt SK 40/04 (Dz. U. Nr 21, poz. 164), w którym za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej został uznany art. 108 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, Nr 21, poz. 164 i Nr 94, poz. 658), zwanej dalej „ustawą o prawie autorskim”. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału, przepis ten utracił moc obowiązującą z dniem 1 września 2006 r.

Zakwestionowana regulacja dotyczyła postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego w przedmiocie zatwierdzania przedstawianych przez organizacje zbiorowego zarządzania tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub artystycznych wykonania. Głównym zarzutem sędziów Trybunału był brak możliwości uczestniczenia w tym postępowaniu w charakterze strony użytkowników praw autorskich lub pokrewnych (podmiotów korzystających z przedmiotów tych praw). Ich udział nie był bowiem zagwarantowany z mocy prawa – zależał on od uznania organizacji zrzeszającej użytkowników przez organ administracyjny za stronę lub podmiot na prawach strony. Wynikało to z odpowiedniego stosowania, zgodnie z art. 108 ust. 4 ustawy o prawie autorskim, przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. K.p.a. wskazuje podmioty, które mogą wszcząć postępowanie i podmioty, które mogą do niego przystąpić. W związku z brzmieniem art. 28 k.p.a. oraz ustalonym orzecznictwem sądów administracyjnych, stroną w postępowaniu o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń była tylko organizacja zbiorowego zarządzania, która złożyła wniosek o zatwierdzenie tabel. Zgodnie z art. 31 k.p.a., do postępowania administracyjnego może wstąpić na prawach strony organizacja społeczna, jeżeli jest to uzasadnione jej celami statutowymi i gdy przemawia za tym interes społeczny.

W praktyce Komisji Prawa Autorskiego, ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jako organu odwoławczego oraz sądów administracyjnych organizacje zrzeszające użytkowników były dopuszczane do postępowań na prawach strony. Nie gwarantowało to jednak możliwości uczestnictwa użytkowników w procesie tworzenia tabel, co nie dawało im równej pozycji jako uczestnikom postępowań. Użytkownicy mieli bowiem wyłącznie prawo do składania wniosków i przedstawiania stanowisk, które mogły być wzięte pod uwagę przez organ jedynie jako środek dowodowy i jako taki – swobodnie przez organ oceniane. Jeżeli nawet takie stanowisko zostało dopuszczone przez organ, to nie było ono równoprawne ze stanowiskiem przedstawicieli właścicieli praw. Brak takiego równouprawnienia uniemożliwiał skontrolowanie, w ramach kontroli sądownoadministracyjnej, prawidłowości zastosowania przez Komisję art. 109 ustawy o prawie autorskim, określającego charakter zatwierdzanych stawek wynagrodzeń.

Prawidłowy projekt tabel wynagrodzeń, zdaniem Trybunału, to taki, który został sporządzony przy równoprawnym współudziale przedstawicieli obu stron przyszłych potencjalnych umów. Zatwierdzenie w trybie publicznoprawnym tabel wynagrodzeń wywołuje bowiem, w pewnym zakresie, skutki podobne do przepisów powszechnie obowiązujących (organizacja zbiorowego zarządzania w umowach z podmiotami korzystającymi nie mogła skutecznie przyjąć stawki niższej niż wskazana w tabelach). Jednakże sam proces zatwierdzania następował w trybie przewidzianym dla rozstrzygania spraw indywidualnych i konkretnych. Uchylona regulacja, zdaniem Trybunału, takiego równouprawnienia nie zapewniała i przez to została uznana za niezgodną z art. 20, art. 22 w związku z art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Równocześnie należy podkreślić, iż Trybunał potwierdził istotne znaczenie stawek wynagrodzeń określonych w zatwierdzonych tabelach, zarówno dla przyszłych jak i aktualnych umów dotyczących obrotu prawami autorskimi. Nie zakwestionował także charakteru Komisji Prawa Autorskiego, jako organu władzy publicznej. Dlatego projekt ustawy, pomimo dokonywania zasadniczej reformy procedury zatwierdzania stawek wynagrodzeń, utrzymuje instytucję Komisji i reprezentatywnych zespołów orzekających, które będą zatwierdzać tabele na pierwszym etapie postępowania. Natomiast na etapie dalszym – o ile zostanie złożony stosowny wniosek kwestionujący orzeczenie Komisji – tabele będzie zatwierdzał sąd powszechny. Zarówno postępowanie przed Komisją, jak i sądem, będzie się toczyć według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, a organy orzekające będą miały prawo do merytorycznej ingerencji w treść tabel przedstawionych do zatwierdzenia.

Ustawa określi także charakter samych stawek (będą to stawki sztywne), możliwość ich zmiany oraz stosowania – w określonym przypadku – stawek odmiennych. Nowością będzie też obowiązek przedstawienia tabel wynagrodzeń na tych polach eksploatacji, na których pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania jest obligatoryjne z mocy prawa lub wymuszone charakterem eksploatacji. Przedstawione rozwiązania zapewnią także, że tabele wynagrodzeń różnych organizacji dotyczące tych samych pól eksploatacji będą miały spójny charakter i będą uwzględniać poziom obciążeń podmiotów korzystających z praw autorskich i praw pokrewnych z tytułu wynagrodzeń za korzystanie z przedmiotów tych praw.

Ponieważ projektowana ustawa stanowi całościową reformę organizacji i postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego, wprowadzone zostaną także zmiany w zakresie pozostałych postępowań przed Komisją, czyli sporów związanych ze stosowaniem tabel i umów dotyczących reemisji oraz wyznaczania organizacji właściwej. Zmiany te przede wszystkim doprecyzowują obecne regulacje. Komisja otrzyma też kompetencję do rozpatrywania innych spraw, mających charakter formalny lub interpretacyjny, takich jak odtwarzanie akt oraz uzupełnianie, sprostowanie lub dokonywanie wykładni jej orzeczeń. Potrzeba takiej regulacji wynika z dotychczasowej praktyki Komisji.

Ta całościowa i mocno rozbudowana w stosunku do obecnej regulacja zostanie zamieszczona w odrębnym rozdziale ustawy o prawie autorskim – po rozdziale dotyczącym organizacji zbiorowego zarządzania, z którymi działalność Komisji Prawa Autorskiego jest nierozdzielnie związana.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż projektowana ustawa odpowiada nie tylko na wytyczne Trybunału Konstytucyjnego, ale stanowi też realizację większości postulatów zgłaszanych podczas dyskusji nad poprzednim rządowym projektem ustawy regulującej tę materię, złożonym w poprzedniej kadencji Sejmu. Analiza zgłoszonych do niej uwag, zarówno na etapie konsultacji społecznych jak i wysłuchania publicznego w Sejmie, wykazała konieczność przygotowania całkowicie nowej propozycji, przez co poprzednia nie uzyskała rekomendacji Rządu i w obecnej kadencji Sejmu prace nad nią nie były kontynuowane.

II. Część szczegółowa

1. Ukształtowanie Komisji Prawa Autorskiego

Komisja Prawa Autorskiego pozostanie w formule listy arbitrów, powoływanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (projektowane art. 110¹ ust. 1 i art. 110² ust. 6 ustawy o prawie autorskim) i w najwyższym możliwym stopniu od niego niezależnej. Kandydatów na arbitrów będą mogły przedstawiać organizacje

zbiorowego zarządzania, stowarzyszenia twórców, artystów wykonawców, producentów oraz organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych i podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych prowadzące działalność o charakterze ogólnopolskim (art. 110² ust. 3), dzięki czemu zostanie zapewniony reprezentatywny charakter zespołów orzekających. Kandydaci będą się musieli wykazać odpowiednią wiedzą i doświadczeniem zawodowym (art. 110² ust. 4).

Pomimo, że stanowiska arbitra nie będzie można łączyć z pełnieniem funkcji w organach podmiotów, które są uprawnione do zgłoszenia kandydatów do Komisji (a równocześnie przyszłych stron postępowania przed Komisją) (art. 110² ust. 5 pkt 1), to już sam fakt zgłoszenia oznacza wystąpienie pewnych relacji między arbitrem a podmiotem zgłaszającym, nawet pomimo obowiązku zachowania niezależności (art. 110² ust. 7). Dlatego, aby nie paraliżować prac Komisji, stosującej w postępowaniach Kodeks postępowania cywilnego, należy wyłączyć stosowanie art. 49 K.p.c., przewidującego możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli między nim a jedną ze stron lub jej przedstawicielem zachodzi stosunek tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 110¹ ust. 4).

Arbitrem nie będzie mogła ponadto zostać osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (w tym osoba pozbawiona praw publicznych) lub co do której orzeczono środek karny w postaci zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej (art. 110² ust. 5 pkt 2).

Komisja zostanie także liczebnie zmniejszona – z obecnych 40 arbitrów do 30 (art. 110² ust. 1). W związku z planowaną możliwością złożenia wspólnego wniosku przez kilka organizacji oraz dotychczasową liczbą zgłoszeń kandydatów na arbitrów, taka liczba wystaje się wystarczająca. Lista arbitrów będzie powszechnie dostępna – zostanie ogłoszona w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Będą tam również ogłaszane wszelkie zmiany w składzie Komisji (art. 110⁴ ust. 4).

Kadencja Komisji trwać będzie, podobnie jak obecnie, 3 lata (art. 110² ust. 8). Z uwagi na zasady przyjęte w K.p.c. zakończenie kadencji w trakcie trwania postępowania nie spowoduje konieczności rozpoczęcia go od nowa. Kodeks wymaga jedynie, aby wyrok (orzeczenie) był wydany przez sędziów (arbitrów – członków zespołu orzekającego), przed którymi odbyła się rozprawa (posiedzenie) poprzedzająca bezpośrednio wydanie wyroku (orzeczenia) (projektowany art. 110¹ ust. 3 ustawy o prawie autorskim w zw. z art. 323 K.p.c.).

Ustawa określi ponadto przypadki wygaśnięcia mandatu arbitra i procedurę powołania na to miejsce nowego (art. 110³), a także wysokość wynagrodzenia arbitrów za udział w orzekaniu (jednorazowego, za udział w jednej sprawie), na które do końca 2009 r. środki będą uzyskiwane z opłat od poszczególnych wniosków lub z budżetu państwa – w zależności od rodzaju sprawy (art. 4 ust. 1 ustawy zmieniającej), a od 2010 r., zgodnie z kierunkiem planowanych zmian w przepisach o finansach publicznych, wyłącznie z budżetu państwa, do którego będą także odprowadzane opłaty od wniosków (art. 110⁴ ust. 1 i 2 oraz art. 110⁸). Regulacja ta jest podyktowana koniecznością zagwarantowania w budżecie środków na funkcjonowanie Komisji, co - z uwagi na przewidywane wejście ustawy w życie w trakcie 2009 r. - może nastąpić dopiero od 1 stycznia 2010 r. Dlatego do tego momentu wypłata wynagrodzeń będzie się odbywać, w znacznej mierze, na dotychczasowych zasadach.

Pracami Komisji jako całości kierować będzie wybierany przez arbitrów przewodniczący. W wypadku braku zgody co do osoby przewodniczącego powoła go minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 110⁵ ust. 1). Kandydata na zastępcę przewodniczącego wskaże przewodniczący Komisji. Tryb jego

wyboru albo powołania będzie taki sam jak dla wyboru przewodniczącego (art. 110⁵ ust. 2). Przewodniczący, a na wniosek przewodniczącego także jego zastępca, będą mogli być odwołani przez Komisję, pod warunkiem wskazania nowych kandydatów na te stanowiska (art. 110⁵ ust. 3 i 4). Takie „konstruktywne wotum nieufności” pozwoli uniknąć paraliżu prac Komisji przy braku zgody co do następców.

Z uwagi na ich kompetencje w zakresie wyznaczania członków zespołów orzekających (art. 110⁵ ust. 6), przewodniczący Komisji i jego zastępca nie będą mogli w tych zespołach zasiadać (art. 110⁵ ust. 5). Za pełnione funkcje otrzymają wynagrodzenie z budżetu państwa (art. 110⁷).

Administracyjną obsługę, a przez to sprawniejsze działanie Komisji, zapewni utworzona w tym celu komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 110⁶). Na podstawie dotychczasowych doświadczeń szacuje się, iż wystarczające do tego celu będzie zapewnienie trzech etatów w ramach możliwości resortu.

2. Postępowanie przed Komisją – zasady ogólne

Wskazywanie kandydatów na arbitrów przez uprawnionych i korzystających z praw autorskich i praw pokrewnych, czyli podmioty reprezentujące często sprzeczne ze sobą interesy, ma na celu zapewnienie reprezentatywności zespołów orzekających. W każdym przypadku będzie to skład nieparzysty, złożony z arbitrów wskazanych przez obie kategorie podmiotów. Arbitrzy mają jednak obowiązek zachowania niezależności w wykonywaniu swych funkcji (art. 110² ust. 7).

Arbitrów do konkretnej sprawy będzie wyznaczać przewodniczący Komisji (w sprawach tabel wynagrodzeń – art. 110¹⁰ ust. 2, wskazywania organizacji właściwej – art. 110¹⁶ ust. 1 oraz odtworzenia akt – art. 110¹⁸ ust. 1), a w postępowaniach spornych – strony sporu (art. 110¹⁷ ust. 1). Przewodniczącego zespołu – w zależności od rodzaju postępowań i uwzględniając ich charakter – będą wybierać tak wyznaczeni arbitrzy (w przypadku zatwierdzania tabel wynagrodzeń – art. 110¹⁰ ust. 3 oraz w postępowaniach spornych – art. 110¹⁷ ust. 1) lub przewodniczący Komisji (przy zatwierdzaniu tabel jeśli nie wybiorą go wyznaczeni do zespołu arbitrzy – art. 110¹⁰ ust. 4 oraz przy wskazywaniu organizacji właściwej – art. 110¹⁶ ust. 1 i odtwarzaniu akt – art. 110¹⁸ ust. 1).

Z wyjątkiem spraw spornych, które będą rozpatrywane na podstawie przepisów K.p.c. o sądzie polubownym (art. 110¹⁷ ust. 2), oraz spraw o odtworzenie akt (art. 110¹⁸ ust. 2), do postępowań przed Komisją stosować się będzie odpowiednio przepisy K.p.c. o postępowaniu nieprocesowym (art. 110¹ ust. 3). Zrealizuje to postulat równouprawnienia stron postępowania, zgłaszany przede wszystkim w omawianym wcześniej wyroku TK. W postępowaniach w sprawie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń oraz wskazania organizacji właściwej uczestnikami – oprócz wnioskodawcy – będą inne organizacje zbiorowego zarządzania, działające na polu eksploatacji, którego dotyczy wniosek oraz organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych i podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych prowadzące działalność o charakterze ogólnopolskim (art. 110¹¹ ust. 6, art. 110¹⁶ ust. 3 i art. 110²¹ ust. 1). Ustawa określi, w zależności od rodzaju postępowania, jakie kategorie podmiotów zostaną z mocy prawa uznane za uczestników postępowania, a jakie będą musiały złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Na odmowę dopuszczenia będzie przysługiwać zażalenie (art. 110¹¹ ust. 7, art. 110¹⁶ ust. 4 i art. 110²¹ ust. 2).

Z uwagi na dużą liczbę zainteresowanych (potencjalnych uczestników), informacje o toczącym się postępowaniu będą ogłaszane w prasie i w Internecie (art. 110¹¹ ust. 8, art. 110¹³ ust. 2, art. 110¹⁶ ust. 5).

Komisja (zespoły orzekające) będzie podejmować decyzje większością głosów, będzie także mogła pracować w niepełnym składzie, chociaż już orzeczenie będzie musiało zostać wydane przy pełnym składzie zespołu (art. 110⁹ ust. 3). Ustawa określi minimalną liczbę głosów konieczną do podjęcia decyzji (wydania orzeczenia) (art. 110⁹ ust. 2) oraz niezbędne kworum zarówno w odniesieniu do wyboru przewodniczącego Komisji i jego zastępcy (art. 110⁵ ust. 1), jak i w odniesieniu do prac zespołów orzekających (art. 110⁹ ust. 1).

Podobnie jak w K.p.c., nie zostanie uregulowana sytuacja, w której w postępowaniu przed Komisją żadne stanowisko nie uzyska wymaganej większości (jest to możliwe w postępowaniu o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń, w którym każdy z uczestników może popierać inną wysokość stawek). Jeżeli jednak arbitrzy nie dojdą między sobą do porozumienia (żadne z prezentowanych stanowisk nie uzyska poparcia większości arbitrów), powinno to stanowić przesłankę do odmowy zatwierdzenia tabeli.

3. Zatwierdzanie tabel wynagrodzeń

3.1. Etap postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego

Rola Komisji Prawa Autorskiego w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń ulegnie zmianie w stosunku do dotychczasowej regulacji (uchylonej na mocy wyroku TK).

Postępowanie przed pięciosobowym zespołem orzekającym (art. 110¹⁰ ust. 1) będzie pierwszym etapem zatwierdzania tabel (oczywiście gdy jego wynikiem będzie orzeczenie satysfakcjonujące wszystkie strony będzie to także etap ostatni).

Podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o zatwierdzenie tabeli pozostanie organizacja zbiorowego zarządzania. Tabele będą mogły obejmować, poza prawami autorskimi, także wszystkie prawa pokrewne (art. 110¹¹ ust. 1), a nie tylko artystyczne wykonania, jak dotychczas. W przypadkach obligatoryjnego pośrednictwa organizacji (tj. przy zawieraniu umów o reemisję, nadania i rozpowszechnianie w Internecie oraz wypłacie niektórych rodzajów wynagrodzenia dla współtwórców utworu audiowizualnego), a więc w przypadkach, gdy podmiot korzystający jest z mocy prawa zobligowany do zawarcia umowy z organizacją, będzie ona zobowiązana do przedstawienia tabeli do zatwierdzenia (art. 110¹¹ ust. 2). Rozwiązanie to przyczyni się do znacznego uporządkowania rynku. Niezrealizowanie obowiązku będzie stanowić przesłankę do cofnięcia organizacji zezwolenia na zbiorowe zarządzanie (art. 104 ust. 5 pkt 3).

Obowiązek będzie dotyczył też utworów słownych, muzycznych i słowno muzycznych, utworów audiowizualnych oraz związanych z tymi kategoriami twórczości przedmiotów praw pokrewnych, w przypadku ich odtwarzania za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza albo odtwarzania tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych nadawanych w programach radiowych i telewizyjnych (art. 110¹¹ ust. 2 i 3). Są to sytuacje, w której z jednej strony z uwagi na dużą liczbę uprawnionych pośrednictwo organizacji jest niezbędne, z drugiej zaś – występuje ogromna liczba podmiotów korzystających.

Ci ostatni zwracają uwagę na brak spójności w działaniach organizacji zbiorowego zarządzania oraz w samych stawkach wynagrodzeń (obecnie nie wszystkie organizacje legitymują się zatwierdzonymi stawkami na tych samych polach eksploatacji), a także na iluzoryczną możliwość negocjowania wysokości wynagrodzeń, przez co są oni skazani na

stawki określone w cennikach organizacji lub – w przypadku sporów – na długotrwałe i kosztowne procesy sądowe.

Dlatego ustawa wprowadzi ułatwienia dla korzystających z praw autorskich i praw pokrewnych oraz gwarancje, że zatwierdzony system stawek, w szczególności w wymienionych przypadkach publicznego odtwarzania, będzie przejrzysty i spójny.

Po pierwsze – zatwierdzone tabele wynagrodzeń będą określały sztywne (stałe) stawki (art. 110¹² ust. 3). Tego rodzaju stawki, w dużo większym stopniu niż obecne minimalne (lub na przykład widełkowe), przyczynią się do pewności w obrocie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, a ta z kolei wpłynie pozytywnie zarówno na działalność podmiotów korzystających (pewność co do wysokości obciążeń), jak i uprawnionych (pewność co do wysokości należnego wynagrodzenia).

Dla łatwej dostępności, będą one publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 110¹² ust. 5). Dotyczyć to będzie także stawek corocznie waloryzowanych (art. 110¹² ust. 6).

Po drugie – postępowania o zatwierdzenie stawek wynagrodzeń za opisane wyżej przypadki publicznego odtwarzania będą prowadzone wspólnie dla kilku organizacji. Odrębne postępowanie będzie dotyczyć utworów słownych, muzycznych i słowno-muzycznych oraz odpowiednich praw pokrewnych, a odrębne – utworów audiowizualnych i związanych z nimi praw pokrewnych (art. 110¹¹ ust. 3). Postępowanie będzie zatem inicjowane wnioskiem pierwszej organizacji, która przedłoży tabelę do zatwierdzenia (chyba, że – co byłoby pożądane i usprawniło procedurę – organizacje złożą wspólną tabelę, co umożliwi im art. 110¹¹ ust. 1). Pozostałe będą zobowiązane do takiego postępowania przystąpić i przedstawić tabele obejmujące ich zakres działania. Wynikiem tego postępowania będzie tabela wskazująca kwotę obciążenia podmiotów korzystających z tytułu eksploatacji określonych utworów i przedmiotów praw pokrewnych oraz udział poszczególnych kategorii uprawnionych (reprezentowanych przez odpowiednie organizacje zbiorowego zarządzania) w tej kwocie (art. 110¹² ust. 4). Niezależnie od powyższego, we wszystkich przypadkach zatwierdzane stawki będą musiały uwzględniać ogólne obciążenie podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych z tytułu tego korzystania (art. 110¹² ust. 2 pkt 2).

Po trzecie – co jest nie tylko postulowane przez użytkowników, ale też stanowi realizację wymogu art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (poprzednio dyrektywy 92/100/WE) – do poboru wynagrodzenia za określone wyżej przypadki publicznego odtwarzania zostanie wyznaczona jedna organizacja (art. 107¹ ust. 1). Nastąpi to w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 107¹ ust. 3).

Wyznaczona w ten sposób organizacja będzie musiała uzyskać od pozostałych organizacji właściwych w rozumieniu ustawy pełnomocnictwa, niezbędne do udzielania licencji i poboru wynagrodzeń (art. 107¹ ust. 2). W przypadku braku woli współpracy ze strony tych organizacji, będzie ona mogła skorzystać z przewidzianych w prawie cywilnym instrumentów prawnych, które pozwalają na wyegzekwowanie obowiązku złożenia oświadczenia woli.

W wyborze organizacji pomocne ministrowi będą informacje uzyskane dzięki wprowadzanemu systemowi sprawozdań, zarówno merytorycznych jak i finansowych, z działalności organizacji zbiorowego zarządzania (art. 104 ust. 3¹, 3² i 3⁴), a gwarancję prawidłowości dokonywanych rozliczeń zapewni prowadzenie przez te organizacje pełnej (a nie uproszczonej jak dotychczas) rachunkowości (art. 104 ust. 3²) i obligatoryjne badanie

sprawozdań finansowych przez biegłego rewidenta (art. 104 ust. 3³). Składane przez organizacje sprawozdania będą publicznie dostępne, co przyczyni się do większej przejrzystości ich działań (art. 104 ust. 3⁴).

Po czwarte – organizacje zbiorowego zarządzania posiadające zatwierdzone tabele zostaną zobowiązane do stosowania ich w zawieranych przez siebie umowach licencyjnych (art. 110¹⁵ ust. 1) pod sankcją nieważności (art. 110¹⁵ ust. 2).

Po piąte – ustawa dopuści możliwość zastosowania stawki innej niż wynikająca z prawomocnie zatwierdzonej tabeli na podstawie umowy zawartej między organizacją zbiorowego zarządzania a organizacją zrzeszającą podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych albo podmiotem korzystającym z tych praw, prowadzącym działalność o charakterze ogólnopolskim (art. 110¹⁵ ust. 3). Taka regulacja pozwoli uwzględnić specyfikę działalności podmiotów korzystających z praw autorskich i praw pokrewnych, co może okazać się niemożliwe w mającej dość ogólny charakter tabeli wynagrodzeń. Tego rodzaju specyfika może wystąpić zarówno w przypadku określonego rodzaju działalności (jednej kategorii przedsiębiorców - wówczas organizacja ich zrzeszająca będzie mogła podjąć negocjacje z organizacją zbiorowego zarządzania), jak i w przypadku dużego podmiotu, korzystającego w znacznym stopniu z utworów i przedmiotów praw pokrewnych (np. ogólnopolskiego nadawcy rozpowszechniającego określonego rodzaju program lub wypełniającego określonego rodzaju obowiązki ustawowe). Należy jednak pamiętać, że w każdym przypadku strony ewentualnej umowy będą zobowiązane wziąć pod uwagę art. 110 ustawy o prawie autorskim, określający kryteria, na podstawie których powinna być określona wysokość wynagrodzeń.

Organizacja zbiorowego zarządzania będzie także miała obowiązek przedstawić niższe stawki wynagrodzeń obejmujące instytucje kultury i oświatowe, korzystające z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej, o ile to korzystanie nie będzie łączyć się z osiąganiem korzyści majątkowych (art. 110¹¹ ust. 5). Działalność tych kategorii podmiotów korzystających bardzo często jest w znacznym stopniu oparta o korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Jeżeli nie łączy się ona z osiąganiem korzyści majątkowych, zbyt wysokie stawki (takie same jak dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą) mogłyby ograniczyć jej zakres, a tym samym ograniczyć dostęp społeczeństwa do kultury i edukacji.

Komisja Prawa Autorskiego, poza kompetencją do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, otrzyma uprawnienie do jej merytorycznej zmiany (art. 110¹² ust. 1), co również przyczyni się do usprawnienia postępowania (Komisja nie będzie musiała oczekiwać na zmieniony wniosek organizacji, jeżeli będzie zgłaszać zastrzeżenia do propozycji zgłoszonej pierwotnie). Oczywiście, mając na uwadze art. 321 § 1 K.p.c., nie będzie mogła wykroczyć poza zakres wniosku. Warto w tym miejscu podkreślić, że odmowa zatwierdzenia tabeli w przypadkach ich obligatoryjnego przedstawienia przez organizację nie będzie zwalniać od tego obowiązku. W dalszym ciągu będzie tu rygor cofnięcia zezwolenia. W takim przypadku organizacja będzie musiała niezwłocznie przedstawić nowy wniosek, realizujący postulaty Komisji, które przyczyniły się do odrzucenia poprzedniego.

Organy orzekające w sprawach tabel wynagrodzeń będą przy orzekaniu brać pod uwagę następujące przesłanki (art. 110 i art. 110¹² ust. 2):

- wysokość wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych,
- charakter i zakres korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych,
- kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji,

- zebrany w sprawie materiał dowodowy,
- stanowiska uczestników postępowania,
- uzasadniony interes społeczny, rozumiany jako wyważenie interesów podmiotów, które będą miały w praktyce obowiązek stosowania tabeli wynagrodzeń, również tych, które nie będą brały udziału w postępowaniu w charakterze uczestnika.

3.2. Etap postępowania sądowego

Uczestnicy postępowania przed Komisją, niezadowoleni z orzeczenia Komisji, będą uprawnieni do złożenia wniosku o przekazanie sprawy o zatwierdzenie tabeli do sądu (art. 110¹³ ust. 1).

Postępowanie będzie się toczyć przed sądem okręgowym wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, jako sądem pierwszej instancji (art. 110¹⁹ ust. 1 i 2). Od wyroku tego sądu przysługiwać będzie apelacja, natomiast od orzeczenia sądu apelacyjnego będzie przysługiwać skarga kasacyjna (projektowany art. 519¹ § 1 K.p.c.).

3.3. Zmiana tabeli

Poza możliwością stosowania innej stawki niż określona w tabeli na podstawie umowy, w przypadku istotnej zmiany okoliczności stanowiących podstawę prawomocnego orzeczenia w sprawie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, każdy kto wykaże interes prawny (a więc nie tylko organizacja zbiorowego zarządzania i nie tylko uczestnik postępowania o zatwierdzenie tabeli), będzie mógł złożyć wniosek o zmianę takiej tabeli (art. 110¹⁴). Prawomocne orzeczenie (Komisji lub sądu) wydane wskutek wniosku o zmianę tabeli zastąpi wcześniejsze prawomocne orzeczenie (Komisji lub sądu), w zakresie, w jakim dokonano zmiany wcześniejszej tabeli.

3.4. Przepisy przejściowe

Pierwsze wnioski o zatwierdzenie obligatoryjnych tabel organizacja będzie zobowiązana złożyć w terminie 6 miesięcy od dnia powołania Komisji Prawa Autorskiego na nowych zasadach (art. 5 ust. 5 ustawy nowelizującej). Tabele zatwierdzone na podstawie dotychczasowych przepisów, mające charakter stawek minimalnych, utracą moc po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie, chyba że wcześniej zostaną zatwierdzone odpowiadające im tabele na nowych zasadach (art. 5 ust. 7 ustawy nowelizującej).

4. Inne postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego

Pozostałe postępowania uregulowane projektowaną ustawą toczyć się będą przed trzyosobowymi zespołami orzekającymi (z wyjątkiem spraw o uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji, które będzie rozpatrywał zespół orzekający w takim samym składzie, który wydał orzeczenie w sprawie). Będą to:

- sprawy z wniosków o wskazanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy (proponowaną nowością jest tu katalog podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku w tej sprawie, którego brak jest obecnie powodem niejednoznacznych

- interpretacji); od orzeczenia będzie przysługiwać odwołanie do sądu okręgowego wskazanego przez Ministra Sprawiedliwości (art. 110¹⁶ w zw. z art. 110¹⁹ ust. 1 i 2);
- spory dotyczące stosowania tabel oraz spory związane z zawarciem umowy dotyczącej reemisji; ustawa nie wprowadzi tu zasadniczych zmian w stosunku do obecnie obowiązującej procedury opartej na przepisach K.p.c. o postępowaniu przed sądem polubownym, przesądzona zostanie jednak, kwestionowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie SN z 6 grudnia 2007 r., sygn. akt III CZP 107/07, LEX nr 355366), możliwość wniesienia w tych sprawach powództwa do sądu bez uprzedniego wszczęcia postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego (art. 110¹⁷ ustawy o prawie autorskim); nie dotyczy to sytuacji, w której jedna ze stron sporu wniosła o rozstrzygnięcie sporu przez Komisję – wówczas droga sądowa, do czasu zakończenia sprawy przed Komisją, będzie niedopuszczalna (taką czasową niedopuszczalność drogi sądowej potwierdził SN w wyroku z 3 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CSK 303/06, LEX nr 255587); sądem właściwym będzie sąd wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości, właściwy w sprawach zatwierdzania tabel wynagrodzeń (art. 110¹⁹ ust. 1 i 2);
  - sprawy o odtworzenie akt oraz o uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji (art. 110¹⁸).

5. Postępowanie sądowe

Sądem, który będzie rozpatrywał sprawy z zakresu zbiorowego zarządzania, będzie sąd okręgowy wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia (art. 110¹⁹ ust. 1 i 2). Taka szczególna właściwość zapewni koncentrację spraw w jednym miejscu oraz spójność orzecznictwa. Jest to pierwszy etap do postulowanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego utworzenia wyspecjalizowanych sądów do spraw własności intelektualnej, których właściwość obejmowałyby także sprawy z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Oprócz wymienionych już spraw, sąd ten będzie rozpatrywać - zgodnie z zasadami K.p.c. - także zażalenia na postanowienia zespołów orzekających Komisji Prawa Autorskiego, wydane w toku postępowania w przypadkach, w których K.p.c. dopuszcza możliwość ich złożenia (art. 110²⁰).

6. Pozostałe zmiany

Nowym rozwiązaniem, mającym na celu zagwarantowanie, że organizacje zbiorowego zarządzania wykonują zarząd prawidłowo, będzie obowiązek sporządzania i przesyłania ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego merytorycznych i finansowych sprawozdań z działalności (art. 104 ust. 3¹, 3², 3⁴ i 3⁵). Te ostatnie będą poddawane badaniu przez biegłego rewidenta (art. 104 ust. 3³). Sprawozdania te, poza dostarczeniem informacji organowi nadzorującemu, będą także pomocne przy wyborze organizacji, uprawnionej do udzielania licencji i poboru wynagrodzenia za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji odtwarzania. Organizacje będą ponadto zobowiązane do prowadzenia pełnej rachunkowości (art. 104 ust. 3²).

Ustawa rozszerzy także na wszystkie prawa pokrewne zasadę, zgodnie z którą organizacja zbiorowego zarządzania nie może, bez ważnych powodów, odmówić zgody na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych (obecnie tylko artystycznych wykonań) w granicach wykonywanego przez siebie zarządu (art. 106 ust. 2).

Natomiast zmiany w art. 21¹ ust. 2 i art. 107 mają na celu dostosowanie odesłań zawartych w tych przepisach.

7. Przepisy przejściowe i końcowe

W projektowanej ustawie proponuje się 30-dniowe *vacatio legis* (art. 6 ustawy nowelizującej).

Pierwsza Komisja Prawa Autorskiego zostanie powołana na nowych zasadach w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 5 ust. 1). Dotychczasowa praktyka wskazuje, iż ten termin jest wystarczający. Z dniem powołania Komisji wygasną mandaty dotychczasowych arbitrów, z wyjątkiem arbitrów wyznaczonych przed tą datą do zespołów orzekających w sprawach spornych, które to postępowania toczyć się będą według przepisów dotychczasowych (art. 5 ust. 2 i 3). Pozostałe postępowania ulegną umorzeniu (art. 5 ust. 4).

Dotychczas zatwierdzone tabele wynagrodzeń utracą moc z upływem 12 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie. Co prawda do tego czasu nowe tabele mogą nie być zatwierdzone, będzie to jednak okres pozwalający na przeprowadzenie stosownych negocjacji nowych stawek, w przypadku zakwestionowania ich wysokości przez strony dotychczasowych umów. Należy ponadto pamiętać, iż tabele zatwierdzone na podstawie przepisów uznanych za niezgodne z Konstytucją, nie pokrywają się z planowanym zakresem obowiązkowych tabel (dotychczas brak było takiego obowiązku, brak też było możliwości zatwierdzenia tabel wynagrodzeń dla producentów fonogramów i wideogramów).

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Poza wymienionymi w uzasadnieniu przepisami, materia regulowana projektowaną ustawą nie jest przedmiotem wspólnotowej harmonizacji.

9. Notyfikacja norm i aktów prawnych

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

III. Ocena skutków regulacji

1. Wskazanie podmiotów, na które będzie oddziaływać projektowana ustawa

Projektowany akt normatywny będzie miał wpływ na wysokość wynagrodzeń otrzymywanych przez uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, których pobór i wypłata odbywa się za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania. Ustawa będzie miała też wpływ na działalność organizacji zbiorowego zarządzania, związaną z obrotem powierzonymi prawami. Ponadto określi uprawnienia podmiotów biorących udział w postępowaniach przed Komisją Prawa Autorskiego i związanych z nimi postępowaniach sądowych. Projektowana regulacja pozytywnie wpłynie na wysokość obciążeń finansowych podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, w ten sposób, że

przyczyni się do pewności użytkowników co do stawek wynagrodzeń, które będą zobowiązani płacić podmiotom uprawnionym z praw autorskich i pokrewnych, a w przypadku występującego najczęściej w działalności małych i średnich przedsiębiorców publicznego odtwarzania utworów i przedmiotów praw pokrewnych, określi łączną kwotę obciążenia z tytułu dokonywanych odtworzeń.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przesłany do konsultacji społecznych związkom zawodowym, organizacjom pracodawców i zainteresowanym podmiotom - organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, innym organizacjom reprezentującym interesy uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, nadawcom radiowym i telewizyjnym, organizacjom zrzeszającym podmioty korzystające z praw autorskich i praw pokrewnych.

Projekt został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Biuletynie Informacji Publicznej oraz uwzględniony w Programie prac legislacyjnych Rady Ministrów na II półrocze 2008 r., zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 roku o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Następujące podmioty otrzymały projekt do zaopiniowania w ramach konsultacji społecznych: Przewodniczący Sekretariatu Kultury i Środków Przekazu NSZZ „Solidarność, Przewodniczący Federacji Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki (FZZPKiS), Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Związek Zawodowy Stowarzyszonych Twórców FORUM, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Konfederacja Pracodawców Polskich, Związek Pracodawców Mediów Publicznych Amerykańska Izba Handlowa w Polsce, Warsaw Financial Center, CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o., Fundacja Ochrony Twórczości Audiowizualnej, Izba Wydawców Prasy, Kino Polska, Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych (KIPA), Polsat Cyfrowy S.A., Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Polska Izba Komunikacji Elektronicznej (PIKE), Polskie Radio S.A., Polskie Stowarzyszenie Montażystów (PSM), Polskie Stowarzyszenie "Nowe Kina" (Nowe Kina), Powiatowy Cech Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Radio ESKA S.A. , Radio Maryja, Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF), Radio ZET Sp. z o.o., Sekretariat Porozumienia „Łazienki Królewskie”, Stowarzyszenie "Kina Polskie", Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych, Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych SAFT, Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP, Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka”, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Stowarzyszenie Filmowców Polskich SFP, Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania PRO, Stowarzyszenie Twórców Ludowych, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, Związek Artystów Scen Polskich ZASP, Związek Artystów Wykonawców STOART, Związek Polskich Artystów Fotografików, Związek Polskich Artystów Plastyków ZPAP, Związek Producentów Audio Video ZPAV, Stowarzyszenie Niezależnych Dystrybutorów Filmowych, Stowarzyszenie Niezależnych Producentów Filmowych i Telewizyjnych, Stowarzyszenie Radia Publicznego w Polsce, Stowarzyszenie Twórców Obrazu Filmowego, Stowarzyszenie Twórców-Producentów/Wykonawców Utworów Medialnych STOTUM, Telewizja HBO, Telewizja POLSAT S.A., Telewizja Polska S.A., Telewizja Trwam, Polskie Media S.A., Telewizja Puls Sp. z o.o., TVN S.A., Związek Importerów i Producentów Sprzętu Elektrycznego i

Elektronicznego Branży RTV i IT – ZIPSEE, Związek Telewizji Kablowych w Polsce - Izba Gospodarcza, Stowarzyszenie Prywatnych Nadawców Radiowych i Telewizyjnych.

Uwagi do projektu zgłosiły: Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Związek Artystów Wykonawców STOART, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Związek Artystów Scen Polskich ZASP, Związek Producentów Audio Video ZPAV, Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka”, Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Polskie Stowarzyszenie Montażystów, Izba Wydawców Prasy, Polskie Stowarzyszenie "Nowe Kina", Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych, Polska Izba Komunikacji Elektronicznej, Konsorcjum Przyjazne Prawo Autorskie, Związek telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Małopolska Izba Hotelarska, Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o., TVN S.A., Polskie Radio S.A., Radio Zet Sp. z o.o., Grupa Radiowa Agory Sp. z o.o., Radio ESKA S.A., Telewizja Polska S.A., Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, Związek Zawodowy Stowarzyszonych Twórców FORUM, Związek Pracodawców Mediów Publicznych, Radio Łódź S.A., Polskie Radio Szczecin S.A.

Zgodnie z art. 7 ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa zgłoszenie złożyło Polskie Stowarzyszenie „Nowe Kina”. Uwagi Stowarzyszenia zgłoszone podczas konsultacji społecznych dotyczyły trybu powoływania arbitrów Komisji (uwzględnione), zlikwidowania dodatkowego wynagrodzenia dla współtwórców utworu audiowizualnego na polu eksploatacji „wyświetlanie” albo jego określenia jako maksymalnego obciążenia użytkowników (nie uwzględniono – jest to niezgodne z zakładanym systemem stawek sztywnych), możliwości zawarcia umowy z jedną organizacją i zatwierdzenia przez Komisję tabeli na tym polu w formie jednej kwoty obciążenia użytkowników (nie uwzględniono – możliwości te będą dotyczyć tylko publicznego odtwarzania); umożliwienia złożenia wniosku o zmianę tabeli każdemu podmiotowi (nie uwzględniono – konieczne jest pozostawienie wymogu posiadania interesu prawnego). Stowarzyszenie kwestionowało ponadto możliwość obowiązywania dotychczasowych tabel po wejściu w życie ustawy, co nie zostało uwzględnione, gdyż konieczny jest okres przejściowy, w którym będą wypracowane nowe stawki.

Zgłaszane w ramach konsultacji społecznych uwagi do projektu ustawy zawierały szereg często wykluczających się propozycji, w tym także wykraczających poza zakres nowelizacji, która zasadniczo na celu ma dostosowanie obowiązującego prawa do wyroku trybunału Konstytucyjnego uchylającego przepisy regulujące procedurę zatwierdzania tabel.

Uwzględniono następujące uwagi dotyczące:

- przesłanki do cofnięcia zezwolenia; poprzez zmianę na przesłankę niezłożenia wniosku o zatwierdzenie tabeli w przypadku, gdy jest to obligatoryjne – SFP, SARP, TVP,
- konieczności upoważnienia wskazanej przez ministra organizacji uprawnionej do poboru wynagrodzeń za publiczne odtwarzanie, także do zawierania umów licencyjnych – TVP,
- konieczności określenia proporcji arbitrów w KPA, poprzez określenie liczby arbitrów wybieranych spośród kandydatów wskazywanych przez poszczególne uprawnione podmioty – TVP,

- zamieszczenia w BIP ogłoszenia o zgłaszaniu kandydatur na arbitrów, o wszczęciu postępowania w sprawie zatwierdzenia tabel, o trybie przystąpienia organizacji użytkowników do postępowania – Nowe Kina, ZTK,
- nieprzedłużania mandatu arbitra do czasu zakończenia postępowania – PIKE, SAWP,
- wykreślenia upoważnienia ustawowego dla ministra do wydania rozporządzenia określającego zasady i tryb działania komisji – SAWP,
- trybu sprawdzania wymogów formalnych i fiskalnych wniosków poprzez powierzenie niektórych czynności określonych w k.p.c. przewodniczącemu Komisji – SAWP, TVP,
- opłat dotyczących postępowań w sprawie odtworzenia akt – poprzez zwolnienie stron od obowiązku – ZTK,
- kworum koniecznego do podjęcia orzeczenia kończącego postępowanie przed KPA – poprzez wprowadzenie obowiązku obecności wszystkich arbitrów przy podejmowaniu orzeczenia kończącego – ZAiKS, SAWP, KOPIPOL, TVP,
- prowadzenia postępowania na jednym polu eksploatacji przed jednym składem orzekającym – poprzez wykreślenie przepisu – SAWP, TVP, KOPIPOL,
- objęcia obowiązkiem zatwierdzania tabel na wszystkich polach eksploatacji, co do których ustawa przewiduje obowiązkowe pośrednictwo organizacji, poprzez dodanie tych pól – PSM, TVP, RMF, TVP,
- postępowania w sprawie zatwierdzania tabel na polu eksploatacji publiczne odtwarzanie, poprzez doprecyzowanie przepisu w zakresie definiującym publiczne odtwarzanie oraz możliwości złożeniu wspólnego wniosku – TVP,
- kompetencji KPA do zmiany tabeli wynagrodzeń, poprzez preredagowanie przepisu, w taki sposób, że Komisja może zmienić tabele i zatwierdzić zmienioną tabelę – ZTK
- określenia stawek wynagrodzeń jako stałych i obowiązku ich waloryzacji – poprzez doprecyzowanie przepisu – ZASP, AGORA, RMF, Radio ESKA, Nowe Kina, SARP, TVN, IWP,
- postępowania sądowego toczącego się wskutek złożenia wniosku o przekazanie sprawy do sądu, poprzez doprecyzowanie przepisu – SARP, ZAIKS, SAWP,
- możliwość przekazania do sądu całości lub części sprawy o zatwierdzenie tabeli, poprzez dodanie takiej możliwości – KPPA,
- konieczności rezygnacji z określenia przez ministra w rozporządzeniu maksymalnych kosztów inkasa i repartycji jakie wskazana do poboru wynagrodzeń za publiczne odtwarzanie organizacja może potrącić z wynagrodzeń – ZASP, SAWP, ZAiKS, KOPIPOL, SFP, PSM.

Częściowo uwzględniono uwagi dotyczące:

- dyskrecjonalnej decyzji ministra w sprawie wyboru organizacji uprawnionej do poboru wynagrodzeń za publiczne odtwarzanie, poprzez uszczegółowienie przepisów dotyczących nadzoru ministra nad organizacjami – ZPAV, Federacja Związków Zawodowych, KOPIPOL,
- niemożności zastosowania niektórych przepisów k.p.c. do postępowania przed KPA – poprzez wyłączenie zastosowania art. 49 k.p.c. – SAWP, KOPIPOL, PSM,
- wprowadzenia kryteriów jakie powinni spełniać kandydaci na arbitrów – poprzez dodanie kryterium znajomości problematyki prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego – SFP, TVN, Polska Książka,

- wymogów orzeczenia Komisji oraz uzasadniania – poprzez odesłanie do k.p.c. oraz dodanie obowiązku sporządzania uzasadnienia z urzędu – KOPIPOL,
- dopuszczenie do postępowań jako strony także użytkowników – poprzez dopuszczenie jako strony użytkowników których działalność ma zasięg ogólnopolski – SFP, KIPA, TVP, TVN, Agora,
- konieczności wprowadzenia możliwości zawierania umów określających stawki inne niż w zatwierdzonych tabelach także między organizacjami a pojedynczymi użytkownikami, poprzez dopuszczenie zawierania takich umów między organizacjami a użytkownikami, których działalność ma zasięg ogólnopolski – ESKA, Agora,
- umożliwienia złożenia zażalenia od orzeczeń Komisji w sprawie wykładni, uzupełnienia, sprostowania i odtworzenia akt, poprzez zastosowanie przepisów k.p.c. o zażaleniu – ZTK, IWP.

Nie uwzględniono następujących uwag dotyczących:

- upoważnienia przez ministra jednej organizacji do poboru wynagrodzeń (oprócz wynagrodzeń za publiczne odtwarzanie) także na polach eksploatacji, na których pośrednictwo organizacji jest obowiązkowe - ZTK-IG, PIKE, KPPA; publiczne odtwarzanie jest sferą gdzie występuje największe rozdrobnienie podmiotów korzystających i największe wykorzystanie repertuaru (tzw. małych praw),
- trybu postępowania przed KPA zgodnie z zasadami postępowania nieprocesowego – ZAiKS, SAWP, KOPIPOL; postępowanie nieprocesowe zapewnia równą pozycję wielu podmiotom w nim występującym,
- trybu wybierania składu KPA spośród osób zgłoszonych przez organizacje twórców z jednej strony i organizacje użytkowników z drugiej, co nie stwarza gwarancji bezstronności orzekania - TVN, SFP, KIPA, PIKE; Komisja jest ciałem składającym się z ekspertów w dziedzinie prawa autorskiego, kandydaci na członków komisji są jedynie rekomendowani przez organizacje twórców i użytkowników, ale w wykonywaniu swoich funkcji orzeczniczych są niezależni,
- funkcji przewodniczącego i zastępcy, sposobu jego wyboru, wynagrodzenia, oraz sposobu powoływania przewodniczących składów orzekających przez ministra – KPPA, ZAiKS, PIKE, SAWP, SARP, ZTK; wyłączenie przewodniczącego i zastępcy z orzekania ma zagwarantować właśnie bezstronność ich działania w momencie wskazywania przewodniczących składów orzekających, ponadto mają się oni zająć czynnościami formalnymi związanymi z funkcjonowaniem Komisji,
- wyboru przewodniczącego Komisji oraz przewodniczących składów orzekających spośród osób delegowanych przez uczelnie lub spośród osób spoza listy arbitrów – TVN, KPPA,
- konieczności prowadzenia przez ministra rejestru organizacji zrzeszających użytkowników, które mogą być stroną w postępowaniu przed Komisją – STOART, FZZPKiS, TVP, ZPAV; spowodowałoby to konieczność wprowadzenia trybu wpisywania organizacji do takiego rejestru i przedłużyło postępowanie,
- przyznania uprawnienia do złożenia wniosku o zatwierdzenie tabeli także organizacjom reprezentującym użytkowników – PIKE; tabele wynagrodzeń są tabelami stosowanymi przez organizacje i to one mają najlepszą wiedzę jakim dysponują repertuarem,
- konieczności rezygnacji z obowiązku zatwierdzania tabel wynagrodzeń na niektórych polach eksploatacji – SAWP, KOPIPOL; tabele na polach eksploatacji gdzie

pośrednictwo organizacji jest obowiązkowe wprowadzą jasną sytuację prawną obydwu stron i uporządkują rynek,

- konieczności rezygnacji z obniżonych stawek dla instytucji kultury i oświatowych – SFP, SAWP, ZAiKS, KOPIPOL,
- konieczności rezygnacji z kompetencji KPA do zmiany tabel wynagrodzeń – ZAiKS, SAWP, ZASP, KOPIPOL, PSM, TVP,
- wprowadzenia wspólnego postępowania i określenia górnej granicy obciążenia użytkowników także na polach eksploatacji, na których pośrednictwo organizacji jest obowiązkowe – PIKE, KPPA,
- wysokości opłat za wszczęcie postępowania w poszczególnych sprawach – ZASP, KOPIPOL, STOART,
- zawarcia w orzeczeniu KPA postanowienia o kosztach – ZTK; kwestia uregulowana w k.p.c.,
- konieczności określenia postępowania sądowego w sprawie zatwierdzania tabel jako postępowania odwoławczego – TVP, PIKE; założeniem jest aby postępowanie sądowe toczyło się od początku ze wszystkimi instancjami odwoławczymi tak aby sąd miał pełną możliwość kontroli treści tabel,
- ograniczenie kręgu podmiotów, które mogą wystąpić z wnioskiem o zmianę zatwierdzonej tabeli wyłącznie do organizacji i organizacji zrzeszających użytkowników albo do stron postępowania – KPPA, ZAiKS, KOPIPOL; istnieje możliwość powstania nowych zainteresowanych podmiotów, zarówno po stronie uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych jak i podmiotów korzystających z tych praw,
- rozszerzenia podstaw wniosku o zmianę zatwierdzonej tabeli ponad istotną zmianę okoliczności – SAWP, KOPIPOL, TVP,
- nieuchylania art. 109 ustawy i konieczność rezygnacji z wprowadzania stałych stawek wynagrodzeń – organizacje zbiorowego zarządzania; sztywne stawki wynagrodzeń określone kwotowo lub procentowo wprowadzą pewność sytuacji prawnej zarówno twórców jak i użytkowników,
- niewprowadzania możliwości określania w umowach pomiędzy organizacjami a organizacjami użytkowników innych stawek niż wynikające z zatwierdzonych tabel - ZASP, ZAiKS, SAWP, KOPIPOL, FZZPKiS, ZTK; wprowadzenie możliwości zawierania takich umów ma na celu uelastycznienie zbiorowego zarządzania,
- stosowania do postępowania spornego przepisów o postępowaniu przed sądem polubownym – KIPA, SFP; regulacja nieznacznie zmieniona wobec obecnie obowiązującej,
- trybu wyznaczenia sądu oraz kompetencji sądu do uchylecia i orzekania co do istoty sprawy – SARP: uwagi niezasadne,
- wprowadzenia tabel tymczasowych na okres od zakończenia postępowania przed Komisją do rozstrzygnięcia sprawy przez sąd w sprawach o zatwierdzenie tabel i w sprawach spornych – SFP; spowodowałoby konieczność rozliczeń w przypadku gdyby stawki w zatwierdzonej tabeli różniły się od stawek w tabeli tymczasowej, ponadto powodowałoby konieczność wprowadzenia procedury odwoławczej,
- przedłużenia okresu obowiązywania tabel zatwierdzonych na podstawie dotychczasowych przepisów do czasu zatwierdzenia nowych tabel – ZASP, ZAiKS, SAWP, STOART, KOPIPOL; powoduje, że utrzymuje się w mocy decyzje wydane na podstawie przepisów uznanych za niekonstytucyjne,

- uchylenia obecnie obowiązujących tabel z dniem wejścia w życie nowelizacji – TVP; nie daje to czasu organizacji na przygotowanie nowych tabel wynagrodzeń.

Ponadto zgłaszano uwagi dotyczące zmiany sposobu obliczania wynagrodzeń autorskich poprzez wprowadzenie do ustawy procentu przychodu, jaki zobowiązany byłby płacić użytkownik a także propozycje pozostające poza zakresem, jak np. propozycje zmian art. 70 ustawy.

3. Skutki wejścia w życie ustawy

3.1. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Ustawa spowoduje konieczność pokrycia z budżetu państwa kosztów:

- wypłaty miesięcznego wynagrodzenia dla przewodniczącego Komisji Prawa Autorskiego i jego zastępcy, w wysokości dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, dla każdego z nich, co, przyjmując wysokość tego wynagrodzenia ogłoszoną za trzeci kwartał 2008 roku (3.190,35 zł), daje szacunkową kwotę 153.136,80 zł rocznie;
- wypłaty wynagrodzeń dla członków zespołów orzekających Komisji Prawa Autorskiego, w wysokości uzależnionej od rodzajów postępowań:
  - o za udział w orzekaniu w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń - w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym złożenie wniosku ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” - szacuje się, że liczba tych spraw w pierwszym roku działania nowej Komisji może wynieść nawet ok. 15 (szacunkowy koszt 478.552,50 zł), później – ok. 5 rocznie (szacunkowy koszt 159.517,50 zł);
  - o za udział w orzekaniu w sprawach spornych - w wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa wyżej - szacuje się, że liczba tych spraw może wynieść ok. 20-30 rocznie (szacunkowy koszt 30 spraw wyniesie 287.131,50 zł);
  - o za udział w orzekaniu w sprawach o wskazanie organizacji właściwej - w wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa wyżej - szacuje się, że liczba tych spraw może wynieść ok. 1 rocznie (szacunkowy koszt jednej sprawy wyniesie 9.571,05 zł);
  - o za udział w orzekaniu w sprawach o odtworzenie akt oraz uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji - w wysokości 1/3 przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa wyżej - szacuje się, że liczba tych spraw może wynieść ok. 3 rocznie – jednej o wykładnię orzeczenia i dwóch z pozostałych kategorii (szacunkowy koszt trzech spraw rozpatrywanych w składzie 5-osobowym wyniesie 15.951,75 zł);

- utworzenia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego komórki organizacyjnej do obsługi techniczno-organizacyjnej Komisji Prawa Autorskiego; zapewnienie trzech etatów dla osób zatrudnionych w tej komórce zostanie dokonane w ramach możliwości kadrowych resortu;
- zapewnienia etatów w sądach wyznaczonych do rozpoznawania spraw z zakresu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenie urzędu obsługującego Komisję Prawa Autorskiego, szacuje się, iż ilość spraw rozpatrywanych przez Komisję, z których należy zakładać, że znaczna większość przekazana zostanie do rozpoznania przez ten sąd, nie przekroczy rocznie ok. 30-40 spraw (w pierwszym roku – ok. 50 spraw). Obsługa tych spraw zostanie zapewniona w ramach środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości. Z wyliczenia Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że wprowadzenie proponowanych regulacji w życie spowoduje konieczność zapewnienia etatów w ilości: 3 etatów sędziowskich w wyznaczonym sądzie okręgowym, 1 etatu sędziowskiego w sądzie apelacyjnym nadrzędnym nad sądem wyznaczonym, 3 etatów asystenckich w wyznaczonym sądzie okręgowym i 10 etatów urzędniczych. Na obsługę tych etatów w skali roku, zgodnie z informacją przedstawioną przez Ministerstwo Sprawiedliwości, powinna zostać przeznaczona szacunkowo kwota 1.067.718 zł.

Do budżetu państwa wpłyną środki z tytułu opłat od wniosków składanych do Komisji, wynoszące, w zależności od rodzajów postępowań:

- dziesięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym złożenie wniosku ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” - w sprawach o zatwierdzanie tabel wynagrodzeń (dla przyjętej powyżej szacunkowej liczby 15 spraw w pierwszym roku działania nowej Komisji będzie to kwota 478.552,50 zł; w latach następnych, przy przyjęciu 5 spraw rocznie - 159.517,50 zł);
- trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa wyżej - w sprawach spornych i o wskazanie organizacji właściwej (dla przyjętych powyżej szacunkowych ilości tych spraw rocznie – 30 spraw spornych i 1 sprawa o wskazanie organizacji – będzie to kwota 296.702,55 zł);
- 1 i 2/3 lub jednokrotność przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa wyżej - w sprawach o wykładnię orzeczenia Komisji (w zależności od liczby członków zespołu orzekającego; dla przyjętej powyżej szacunkowej ilości 1 sprawy rocznie w składzie 5-osobowym będzie to kwota 5.317,25 zł).

3.2. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Ustawa nie wpłynie na rynek pracy.

3.3. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ustawa wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie przedsiębiorstw w ten sposób, że przyczyni się do pewności obrotu prawami autorskimi i pokrewnymi, wykorzystywanymi w działalności przedsiębiorców, poprzez określenie stałych stawek wynagrodzeń oraz – w przypadku publicznego odtwarzania utworów i przedmiotów praw pokrewnych, które ma miejsce najczęściej w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw – poprzez określenie łącznej kwoty obciążeń tych podmiotów z tytułu dokonywanych odtworzeń.

3.4. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

4. Wskazanie źródeł finansowania

Koszty wynikające z projektowanych zmian pokrywane będą z następujących źródeł:

- z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, pokryte będą koszty wynagrodzenia dla przewodniczącego Komisji Prawa Autorskiego i jego zastępcy oraz koszt utworzenia i funkcjonowania komórki organizacyjnej obsługującej Komisję Prawa Autorskiego;
- od 2010 r. z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, pokrywane będą koszty wynagrodzeń dla członków zespołów orzekających Komisji, przy czym opłaty od wniosków składanych do Komisji będą stanowiły dochód budżetu państwa; w przypadkach, w których wynagrodzenie będzie pokrywane z budżetu państwa w 2009 r. (rozpatrywanie spraw o odtworzenie akt oraz uzupełnienie lub sprostowanie orzeczenia Komisji), środki zostaną wygoszparowane w ramach części budżetu będącej w tym roku w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - szacuje się, że tych postępowań może nie być w ogóle lub będzie ich nieznaczną liczbą;
- ze środków będących w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości, pokryte będą koszty zwiększenia liczby etatów sędziowskich w sądzie okręgowym wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości do rozpoznawania spraw z zakresu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;
- koszty postępowań przed Komisją Prawa Autorskiego i przed sądem będą pokrywane na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie postępowania cywilnego i ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Koszty wynagrodzeń dla przewodniczącego Komisji i jego zastępcy oraz koszty wynagrodzeń dla członków zespołów orzekających (od 2010 r.), o wysokość których konieczne będzie zwiększenie środków budżetowych pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (które wyniosą szacunkowo 944.343,60 zł w pierwszym roku działania Komisji na nowych zasadach i 625.308,60 zł w latach następnych) zostaną częściowo zrównoważone wpływami do budżetu z tytułu opłat od

wniosków składanych do Komisji (które wyniosą szacunkowo 780.572,30 zł w pierwszym roku działania Komisji na nowych zasadach i 461.537,30 zł w latach następnych). Tym samym, szacunkowe obciążenie budżetu państwa wynikające z projektowanych regulacji wyniesie ok. 164 tys. zł rocznie.

Reasumując realizacja proponowanych rozwiązań nie będzie powodować istotnych skutków finansowych dla budżetu państwa.